

OMREJSENDE HANDLENDE ANNO 1725 ^{let:}

Moses er en dansk-jødisk mand fra 1700-tallet:

I anden halvdel af 1700-tallet stiger antallet af jøder i Danmark. De danske jøder starter mange virksomheder på områder, hvor kongen ønsker og loven tillader det. Først i 1788 får jøder lov til at være med i håndværkslaug.

Med en kiste med varer, kaldet kramkiste, på ryggen rejser Moses rundt i landområdet omkring den nyanlagte by Fredericia. Her sælger han småvarer på gårdene.

Moses er træt og har ondt i ryggen. Det er hårdt at bære kramkisten, der er lavet af træ, på ryggen hele dagen. Og det er hårdt at gå mange kilometer rundt til gårdene ved Fredericia. Han er nok omkring 45 år gammel. Det er gammelt nok i sig selv, men han føler sig og ser endnu ældre ud. Han kom til den nyanlagte Fredericia for syv år siden og håbede, det kunne ændre hans status i livet. Han fortalte endda, at hans navn var Moses Milano, så det lød, som om han kom fra den italienske by, men alle kalder ham bare Moses Jøde. De kan både se og høre, at han bestemt ikke kommer fra Italien. Han kommer nok nærmere fra Tyskland, men der er ingen, der ved det. Han er heldig at være kommet til Fredericia, hvor der er en lille jødisk menighed. De hjælper ham lidt, især om vinteren, hvor det er svært at komme ud og sælge sine varer. Han sælger mest de såkaldte jødekniplinger. Jødekniplinger er pyntebånd, man syer på tøjet, som ofte blev solgt af jøder. Indimellem har han også fået fat i lidt te eller krydderi, som han tager med sig på sin rute.

1700-tallet: Konsolidering

Særligt i anden halvdel af århundredet stiger antallet af jøder i Danmark, selvom antallet stadig er meget lille. Der bliver etableret synagoger og begravningspladser. En del af de jøder, der kommer til Danmark, vælger at blive boende og stifte familie.

